

Davacı : Türkiye Barolar Birliği

Vekili : Av. Seray Şenfer, Karanfil Sok., No:5/62, Kızılay/ ANKARA

Davalı : Adalet Bakanlığı- ANKARA

Davanın Özeti : 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan

Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 45 maddesinin 2. ve 3. fıkralarında yer alan, "soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla", "görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek" ibareleri ve anılan maddenin beşinci fıkrasının; hukuka aykırı olduğu; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 153 üncü maddesine Yönetmelikle kısıtlama getirildiği, müdafinin bilgilere ulaşmasının zorlaştırıldığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 2. ve 46. maddelerinde,

avukatın dosyadaki belgelerden örnek alınışının vekaletname ibrazına bağlandığı, vekaletname ibrazı istenmesinin savunma hakkının kısıtlanması olacağı, 5271 sayılı Yasanın tarafların haklarını güvence altına almak amacıyla soruşturmaya ilişkin olarak yapılan her işlemin tutanağa bağlanmasını, acele hallerde sözlü olarak verilen emirler ile yapılan bazı işlemlerin en kısa sürede yazılı hale getirilmesini emrettiği, dosyayla ilgili olarak tarafların ne tür işlemlerde bulunduğu görülebilmesi bakımından Yönetmelikte dilekçeyle başvuru şartı arandığı, hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimî : Yahya Şehin

Düşüncesi : 5271 sayılı Yasanın 153. ve 157. maddeleriyle 1136 sayılı

Yasanın 2. ve 46. maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, kural olarak soruşturma aşamasındaki usul işlemlerinin gizli olduğu ve soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek gerektiği dikkate alınarak, dosyayı incelemek ve içerisinden örnek almak isteyen müdafiden, dosya ile ilgili belgelemek amacıyla vekaletname veya görevlendirme belgesi ibrazı, soruşturma evraklarından belge örneği alınabilmesi için de dilekçeyle başvurulmasının istenmesinde hukuka, hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık bulunmamaktadır. Müdafinin dosyanın tamamını inceleme talebinde bulunması durumunda Cumhuriyet Savcısının soruşturmanın amacının tehlikeye düşürmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapmasını gerektirmesi, devamında Sulh ceza hakimine başvurusu gerekebileceği dikkate alındığında, Yönetmeliğin 45. maddesinin beşinci fıkrasında da hukuka, hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık görülmemiştir.

Belirtilen nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Yakup Bal

Düşüncesi _____; Davası, 1.6.2005 günlü, 25832 sayılı Resmî Gazete'de

yayımlanan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 45. maddesinin 2 ve 3. fıkralarında yer alan "soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla", "görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek" ibareleri ve son fıkrasındaki "soruşturma evrakı soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla Cumhuriyet Savcısı huzurunda incelenir" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 153 üncü maddesinin birinci fıkrasında, müdafinin, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebileceği, istediği belgelerin bir örneğini alabileceği, ikinci fıkrasında ise müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise Cumhuriyet Savcısının istemi üzerine, Sulh Ceza hakiminin kararıyla bu yetkisinin kısıtlanabileceği, üçüncü fıkrasında da, yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında ikinci fıkra hükmünün uygulanmayacağı kuralı bulunmaktadır.

Avukatlık Kanununun 46. maddesinin ikinci fıkrasında ise avukat veya stajyerin, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebileceği, bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesinin zorunlu olduğu, vekaletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisinin verilmeyeceği öngörülmüştür.

1.6.2005 günlü, 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 4. maddesinde ise "Soruşturma"; Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evre şeklinde, "müdafî" ise şüpheli veya sanığın ceza muhakemesinde savunmasını yapan avukatı şeklinde tanımlanmıştır.

Cumhuriyet başsavcılıkları ve adli yargı ilk derece ceza mahkemeleri kalem hizmetlerinin yürütülmesi usul ve esaslarını belirlemek amacıyla çıkartılan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine dair Yönetmeliğin "soruşturma evrakının incelenmesi" başlıklı 45. maddesinin ikinci fıkrasında müdafinin soruşturma evresinde soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme yazısı veya vekaletname ibraz ederek soruşturma evrakı içeriğini inceleyebileceği, üçüncü fıkrasında mağdur veya şikâyetçinin vekilinin soruşturma evresinde soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek soruşturma evrakının içeriğini inceleyebileceği, beşinci fıkrasında ise soruşturma evrakının soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla Cumhuriyet Savcısı huzurunda inceleneceği öngörülmüştür.

Anılan düzenleme ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 153 ve 157. maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde şüpheli veya sanıkla müdafî arasında varolan

İlişkî yine müdafinin dosyanın tamamını inceleme talebinde bulunması durumunda Cumhuriyet Savcısının soruşturmanın amacının tehlikeye düşüp düşmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapıp devamında Sulh ceza hâkîmine başvurması süreci açıklanmış olup, bu halîyle mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü;

Dava, 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 45 maddesinin 2. ve 3. fıkralarında yer alan, "soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla", "görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek" ibazeleri ve anılan maddenin beşinci fıkrasını iptal istemiyle açılmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Müdafin dosyayı inceleme yetkisi" başlıklı 153 üncü maddesinde, " (1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir. (2) Müdafin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet Savcısının istemi üzerine, sulh ceza hâkiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir. (3) Yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında, ikinci fıkra hükümü uygulanmaz. (4) (Değişik: 25/5/2005 - 5353/23 md.) Müdafî, iddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız olarak alabilir. (5) Bu maddenin içerdiği haklardan suçtan zarar görenin vekili de yararlanır. " hükümlerine yer verilmiştir. Anılan Yasanın "Soruşturmanın gizliliği" başlıklı 157 nci maddesinde ise, "Kanunun başka hüküm koyduğu hâller sakı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir. " hükümü yer almaktadır.

Anılan Yasa hükümünün değerlendirilmesinden; müdafin soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilmesi ve istediği belgelerin bir örneğini alabilmesinin kural olduğu, bu halin soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek olması halinde, savcı istemi üzerine hakim kararı ile bu yetkinin sınırlandırabileceği yolundaki düzenlemenin ise, genel kurala istisna niteliğinde olduğu, bazı belgeler yönünden ise, bu istisnanın da geçerli olmadığı sonucu çıkmaktadır.

Kanun koyucunun bu düzenleme ile savunma hakkının gecikmesizin kullanılmasını sağlamayı ve bu hakkın kullanımını kolaylaştırmayı amaçladığı tartışmasızdır.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 2. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır." hükmüne yer verilmiş, anılan Yasanın 46. maddesinde de, "Avukat, işlerini kendi sorumluluğu altındaki stajyeri veya yanında çalışan sekreteri eliyle de takip ettirebilir, fotokopi veya benzeri yollarla örnek alabilir. Avukatın onanmasını istemediği örnekler harca tâbi değildir. Avukat veya stajyer, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. Vekaletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisi verilmaz." hükümlerine yer verilmiştir.

Dava konusu 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin "Soruşturma evrakının incelenmesi" başlıklı 45. maddesinde; "5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun başka hüküm koyduğu haller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek şartıyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.

Müdafî soruşturma evresinde **soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme yazısı veya vekaletname ibraz ederek soruşturma evrakı içeriğini inceleyebilir ve dilekçeyle müracaatı halinde istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir.**

Mağdur veya şikâyetçinin vekilî soruşturma evresinde **soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek soruşturma evrakının içeriği ile elkonulan ve muhafazaya alınan eşyayı inceleyebilir ve dilekçeyle müracaatı hâlinde istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir.**

Mağdur veya şikâyetçi soruşturmanın gizlilik ve amacını bozmamak şartıyla vekilî olmadan da Cumhuriyet savcısından dilekçeyle başvurarak belge örneği isteyebilir.

Soruşturma evrakı soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla Cumhuriyet savcısı huzurunda incelenir." kurallarına yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen 5271 ve 1136 sayılı Yasa hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kural olarak soruşturma aşamasındaki usul işlemlerinin gizli olduğu ve soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek gerektiği dikkate alınarak, dosyayı incelemek ve içerisinden örnek almak isteyen müdafiden, dosya ile ilgisini belgelemek amacıyla vekaletname veya görevlendirme belgesi ibrazı, soruşturma evraklarından belge örneği alınabilmesi için de dilekçeyle başvurulmasının istenmesinde hukuka, hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2005/5971
Karar No : 2008/3448

Öte yandan, 5271 sayılı Yasanın 153 üncü maddesinde, müdafinin dosyanın tamamını inceleme talebinde bulunması durumunun, Cumhuriyet Savcısının soruşturmanın amacının tehlikeye düşüp düşmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapmasını gerektirmesi, devamında da sulh ceza hakimine baŐvurcađı dikkate alındığında, Yönetmeliğin 45. maddesinin beşinci fıkrasında da hukuka, hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıŐtır.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın (REDDİNE) yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, 22.5.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Öye	Öye	Öye	Öye
Mehmet	Ahmet	Nüket	İbrahim	Emin Celalettin
ÖNLÜÇAY	BAŐPINAR	YOKLAMACIOĐLU	BERBEROĐLU	ÖZKAN

